GRIFFIE

Bijeenkomst Audit Committee 21 januari 2015
Aanwezig: mevr. Jongman (ChristenUnie, voorzitter), dhr. v/d Anker (Student&Stad), mevr. Bloemhoff (PvdA), Dhr. Bolle (CDA), dhr. Leemhuis (GroenLinks), mevr. Koebrugge (VVD), dhr. Dashorst (griffier), dhr. Schroor (wethouder), dhr. Dijkstra (concerncontroller), mevr. Bouma (concernstaf), dhr. Ellermeijer (EY), mevr. Zandstra (EY), dhr. Kommerij (secretaris).
Afwezig (m.k.): dhr. Drost (EY),

1. Opening en mededelingen

De voorzitter opent de vergadering. Zij kondigt aan dat het audit committee na afloop nog even en petit comité wil praten over de voorstellen ten aanzien van de begroting nieuwe stijl. Het verslag van 26 november wordt vastgesteld.
Het halfjaaroverzicht van de accountant wordt besproken. Geconstateerd wordt dat alle kosten controlegerelateerd zijn. Verder zijn er geen vragen over. De voorzitter bedankt de accountant voor het heldere overzicht.

2. Voorstellen ten aanzien van begroting nieuwe stijl

De AC-leden hebben ter voorbereiding diverse stukken hiervoor ontvangen. De concerncontroller loopt de te bespreken punten langs in een presentatie: de programma-indeling, het autorisatieniveau, de presentatievorm, de indicatoren en de betrokkenheid van AC en raad.
Wat betreft de programma-indeling is het voorstel om deze grotendeels gelijk te houden. Er is gekeken naar andere begrotingen en afgezien van een aantal uitzonderingen is het beeld vergelijkbaar met Groningen. Dit is op zich een logische indeling, er bestaat niet de noodzaak dit om te gooien en het voordeel van handhaving is dat de vergelijkbaarheid met voorgaande jaren intact blijft. Voorgesteld wordt om onderwijs en jeugd los te koppelen, van onderwijs een apart programma te maken en jeugd te voegen bij het programma welzijn, gezondheid en zorg. De onderdelen toezicht en handhaving kunnen in het programma Veiligheid worden opgenomen. Het programma Stad en Stadhuis zou nog eens goed kunnen worden bekeken, dit zou je in breder verband dienstverlening kunnen noemen. Het min of meer handhaven van de huidige programma’s, vergelijkbaar met andere gemeenten, sluit ook aan bij het rapport van de commissie Depla, waarin wordt gepleit voor meer onderlinge vergelijkbaarheid.
Gevraagd wordt naar het gebruik van thema’s in andere begrotingen, is dit vergelijkbaar met onze aanbiedingsbrief.
Dat blijkt inderdaad zo te zijn.
Er wordt gevraagd of er ook gekeken is naar het verder indikken van programma’s, zoals de laatste drie vrij algemene programma’s.

Dit is niet het geval, er is vanuit gegaan om het aantal programma's eerder iets uit te breiden dan in te dikken, dat hangt samen met het voorstel tot wijziging van het autorisatieniveau.
Gaat het erom enkele punten te verbeteren of wordt er ook een stip op de horizon gezet?
Er worden nu eerst niet al te grote stappen worden gezet, dan kan de raad eerst wennen aan het sturen op programmaniveau. Wat dat in de toekomst betekent, is voorlopig afwachten.
De accountant stelt dat het sturingsinstrumentarium van de raad voorop moet staan. Het gaat daarbij om het realiseren van doelstellingen, dat kan op het niveau van thema of van programma's. De raad moet ervoor oppassen niet steeds op detail te willen sturen. Autoriseren op programmaniveau sluit beter aan bij de rol van de raad. Dat betekent niet dat de raad niet de diepte in kan gaan. Het is heel goed mogelijk om op bijvoorbeeld tien speerpunten of specifieke doelen mee te geven, zaken die de raad echt belangrijk vindt en waar de raad gedurende het jaar op wil sturen.
Van de kant van de AC-leden wordt aangegeven dat het toch een worsteling is om bijvoorbeeld binnen het programma werk en inkomen, waar op programmaniveau moeilijk meetbare doelstellingen worden gebruikt, toch concrete doelen meetbaar en stuurbaar te maken.
De accountant vindt dat een terechte vraag. Politieke sturing gaat over politieke prioriteiten. Het is de kunst te focussen op prioriteiten die er echt toe doen. Daarbij kan de raad doorzakken naar het niveau van deelprogramma's of zelfs activiteiten. Het is wel zaak om je daarin te beperken en te richten op zaken die je als raad echt belangrijk vindt. Een concreet voorbeeld is de decentralisatie, nu extra in de belangstelling vanwege de invoering. Het is goed denkbaar dat de raad voor 2015 de vinger stevig aan de pols houdt door informatie te vragen over het aantal klachten, de opzet van het zorgloket, de besteding van de middelen. Als dat op een gegeven moment goed loopt, dan kan de raad dat ook weer loslaten en zich op andere prioriteiten richten.
Geconstateerd wordt dat er onderscheid moet worden gemaakt tussen nota's en datgene wat er in de begroting staat. Nu is het zo dat de info in de begroting over een onderwerp in een aantal gevallen al weer verouderd is omdat er recent meer uitgebreid over het onderwerp is gesproken via een nota. Bij de begroting is sprake van een hoger abstractieniveau, dat moet ook wel anders lukt het niet om een dunnere begroting op te leveren. Het wordt wel mogelijk om door te klikken naar onderliggende nota's.
De griffier zegt dat raadsleden naar eigen wens altijd de diepte in kunnen. Als de raad armoedebeleid belangrijk vindt, dan kan het op dat specifieke terrein een concrete wens formuleren dmv een motie of amendement bij het voorjaarsdebat, het is dan een kwestie van controleren bij de begroting of deze wens in voldoende mate is gehonoreerd.
Dhr. Leemhuis denkt concreet aan het programma Verkeer en Vervoer, waar het college straks bij een hoger autorisatieniveau kan schuiven tussen de budgetten fiets, auto en OV, maar hij begrijpt dat hoe het college ook schuift, de geformuleerde doelen wel gehaald moeten worden. Daar moet de raad dan ook meer op gaan sturen.
Volgens de concerncontroller worden middelen gekoppeld worden aan doelen die je als raad wilt bereiken, dat is ook onderdeel van het budgetrecht. In de begroting willen we nu heel volledig zijn en daarom zijn alle belangrijke nota's samengevat terug te vinden in de begroting. Dat moet zo niet langer. Met doorklikken naar de nota zelf, zoals in Nijmegen, bieden we eigenlijk meer info maar met een dunnere begroting.

Dhr. Schroor merkt op dat het college de nieuwe opzet ook waar kan maken. Ook is er de mogelijkheid om op wijkniveau meer inzicht te geven in datgene waar op ingezet wordt en wat er wordt uitgegeven. Daarbij wordt gedacht aan een website, deze is relatief eenvoudig toegankelijk en platformonafhankelijk.
Een rondje langs de leden van het AC levert op dat de site van Zaanstad het meest wordt gewaardeerd, Nijmegen ook wel maar die biedt wat oppervlakkige informatie. Enschede is visueel mooi maar inhoudelijk wat minder. Ook is er waardering voor de website van Amersfoort. Een van de leden merkt op dat alles beter is dan de begroting nu. Even website lijkt de leden een goed idee, graag met doorklikmogelijkheden.

Het autorisatieniveau
Nu wordt geautoriseerd op het niveau van 40 deelprogramma's. Vrijwel alle andere gemeenten, ook de grotere, autoriseren op het niveau van 10 tot 20 programma's. Uit een analyse van begrotingswijzigingen blijkt dat van de 59 wijzigingen er 51 ook bij autoriseren op programma via de raad moeten. Het voorstel is om voortaan op programmaniveau te autoriseren. Overigens blijft de raad reservemutaties, kredietaanvragen en ook de inzet van middelen extra beleid autoriseren.
Gevraagd wordt naar de concrete voor- en nadelen voor raad en college.
De concerncontroller geeft aan dat het eigenlijk gaat om het abstractieniveau waarop het debat tussen raad en college zou moeten plaatsvinden. Verder is het bijzonder dat raad en college nu op hetzelfde niveau autoriseren, terwijl de rollen verschillend zijn. Het levert op zich niet veel administratieve voordelen op, begrotingswijzigingen moeten toch worden gemaakt, maar hoeven dan niet altijd naar de raad.
De wethouder wijst erop dat raad en college meer op strategisch niveau met elkaar het debat zouden moeten voeren. Dat laat onverlet dat de raad altijd op onderdelen de diepte in kan gaan (daarvoor is ook informatie beschikbaar) en zijn eigen wensen op tafel kan leggen.
Er wordt ook aandacht besteed aan open spending en open data. Je ziet al initiatieven verschijnen die buiten de gemeente om gaan en waarbij gebruikt wordt gemaakt van gegevens die openbaar beschikbaar zijn (bijv. een app over afvalverzameling per gemeente). Verder zullen er keuzes worden gemaakt bij het opstellen van de indicatoren, dat zijn er nu erg veel. Onderscheid zal worden gemaakt tussen prestatie- en effectindicatoren. Dit zal nog verder uitgewerkt worden. Het audit committee spreekt de wens uit hierbij nadrukkelijk te worden betrokken.
Ook over de verdere uitwerking zal het audit committee op de hoogte worden gehouden van de ontwikkelingen rond de begroting nieuwe stijl. Als het audit committee met de plannen kan instemmen, dan wordt er een voorstel voor de raad gemaakt voor de commissie- en raadsvergadering van maart.
(zie verder onder punt 4)

3. Stresstest

Eerder is in het AC afgesproken is dat de stresstest één keer per vier jaar wordt uitgevoerd. In het memo wordt een nader voorstel gedaan. Er zal zoveel mogelijk worden aangesloten bij de test zoals die de vorige keer is uitgevoerd, toen nog door de accountant, nu gaat de gemeente het zelf doen. De stresstest wordt bij de voorjaarsbrief aan de raad gestuurd.
De accountant geeft aan dat inzicht in de stressoren past in de financiële informatievoorziening aan de raad. E&Y heeft de gemeente hierbij geholpen door het de eerste keer uit te voeren, de tweede keer was er sprake van samenwerking en nu gaat de gemeente het zelf doen.

Dezelfde zes stressvariabelen van de vorige keer worden meegenomen, hieraan worden er drie toegevoegd, het parkeerbedrijf, de bezuinigingen en het sociaal domein. Bestuurlijke stress zit niet in de test, het gaat erom in kaart te brengen wat er gebeurt als zich een zwart scenario voordoet en in welke mate de gemeente in staat is om dat financieel op te vangen. De bestuurlijke stress kan ontstaan als zich dat soort situaties echt voordoen en dat bijvoorbeeld besloten moet worden om van de 60 miljoen aan subsidies de helft te bezuinigen, omdat bijvoorbeeld de verkoop van woningen heel erg tegenvalt.
Het audit committee stemt in met de plannen en ziet de stresstest graag tegemoet bij de voorjaarsbrief.

4. Rondvraag

Geen.
De leden van het audit committee en griffie-ondersteuning praten en petit comité nog even door over de plannen voor de begroting nieuwe stijl. Met de nieuwe indeling van de programma's hebben ze geen moeite, ook de website zien ze wel zitten. Het autorisatieniveau wijzigen levert nog wel wat vraagtekens op. De AC-leden willen wel graag inzicht blijven houden in de kosten van activiteiten, dat aan de orde kunnen stellen en met wijzigingen kunnen komen.
Heel belangrijk is dat de kwaliteit van de informatie, de toegankelijkheid en leesbaarheid van de nieuwe begroting een verbetering laten zien. De begrotingen van met name Zaanstad, maar ook Nijmegen en Amersfoort, dienen daarbij als voorbeeld. Met de voorzitters van de niet in het AC aanwezige fracties zal contact worden opgenomen om hen nader te informeren.

	Datum afspraak	**Gemaakte afspraken**	**Status**
1.	15 mei 2013	Afgesproken wordt dat er niet langer met de pre approval wordt gewerkt, maar dat de accountant vooraf een melding doet aan het AC wanneer het een opdracht van B&W gaat uitvoeren.	Staande afspraak
2	27 november 2013	In het AC zal de komende tijd de nodige aandacht worden geschonken aan de begroting nieuwe stijl, vooral wat betreft de presentatie.	Onderwerp staat vast op agenda AC
3.	2 juli 2014	Discussie over kengetallen ivm de stresstest wordt nog in AC gevoerd	Op 11 maart bespreken?
4.	22 oktober 2014	Bespreking hoge schuldpositie gemeente Groningen in AC van 11 maart 2015	
5.	21 januari 2015	Voortgang opzet nieuwe begroting wordt in bijeenkomst 11 maart opnieuw besproken	

Volgende bijeenkomst:
- 11 maart 2015 om 13.30 uur.